

Oglaš. pripočena itd. tiskanje i računarije se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglaš. itd. šalje se naputnicom ili položnicom pošt. Medicinice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, treba to javi odpravničtvu u odgovarajućem pismu, za koji se na plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Čakovnog računa br. 847.849

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari.“ Narodna poslovica.

Izlazi svak. utorka i petka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani netiskaju, a nefrankirani neprimaju.

Pretpлата sa poštarinom stoji: 12 K u obće, } na godinu
6 K za seljake }
ili K 6—, odu. 3— na pol godinu.

Izvan carovine više poštarina. Plaća i stavlja se u Pulu.

Pojedini broj stoji 10 h. koli u Pulu, toli izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Gimfa br. 5 te prima stranke oim nedjelje i svetica svaki dan od 11—12 sati prije podne.

Odgovorni urednik i izdavatelj Stjepo Givić. — U nakladi tiskare J. Krimpčević i drug. u Pulu. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Talijani opisani od jednoga svojega.

U jednoj od mjestnih novina objavio je rođeni i osvjedocieni Talijan g. dr. Sante Lorenzetto niz članaka, u kojima crta pokrajinske i gradske odnose i podvrgava kritički djelovanje talijanske stranke.

Nismo se prije osvrnuli na njegovo pisanje i radi nestašice prostora i radi toga što smo čekali da svrsi. Pa danas, kad je već završio svoje pisanje, hoćemo da upoznamo naše čitatelje sa osobinom jednoga njegovoga članka koji mnogo važe.

Polemizirajuć sa tal. novinama, koje su pisale „da je slava talijanske stranke što je uvijek dičila dobroćinstva slavenskoinu pučanstvu“, — Dr. S. L. opaža: Po talijanskim novinama dakle, hvala slavini talijanskim dobroćinstvima, slavenski seljaci marširaju u rukavicama i štapićem u ruci, nemaju dugova i razbacuju se novcem kao indijanski nababi.

A nije li naprotivo istina, da niko nikada ni sanjao nije da dađe budi kakovu pomoć onomu siromašnomu ljudstvu, koje živi u otcranim kućarcima pobenavljeno, izdišuće?

Tko i letimice posjeti sela u nutrašnjosti Istre, lahko će uvidjeti svu nevolju, svu veliku biedu, koja se nadivja kao nadnaravna ješina nad onim seoskim lazaretima, u kojim čeljad umire još na životu. Meni se samomu dogodilo prilikom nekog izleta na Utku-goru, da nisam našao u jednomu od onih selašca na proplanku gore, zaboravljenom od Boga i od ljudi, ni kruha ni palente. A i u manje siromašnim selima, gdje ljudi goje vinovu lozu, djetelinu i pšenicu, kao n. pr. u Čabrunicim ili Smoljancim, nisu riedki dani da grize glad pneumatički prazan želudac slavenskoga težaka.

Naši agitatori i sakupljači glasova na korist talijanske stranke znaju iz iskustva koliko upliva „pjat bigula sa salsom“ na želudac i na savjest slavenskoga izbornika. Kao što čuk s palice mućući se biesno i krećući se na hiljadu hirovitih načina razvraćenim očima vabi k sebi jato pličica, tako isto u vrijeme izbora vidjeti je talijanske agitatore, kako se veseli vraćaju sa sela predvođeci ciele čete nesvjestih slavenskih seljaka, namamljenih od one silne pastosnice, koja je za njih „biguli na salsi“ i „srđjela slana“. I kada blaguju stoji mućeći i zamišljeni sa nekom vjerskom pobožnošću oko mirisa koji se uzdiže od posvećene tromeke pune makaruna, reklo bi se, da vrše nekakvi svečani čin!

(Vidite prodanci, kako vam se ljudi rugaju. Op. slagara.)

I to je slavljeno talijansko dobroćinstvo! Ono dobroćinstvo, koje, držeći se tjesnogrudnih načela nekog nacionalizma, koji pred svacim drže, zaboravljajuć na snagu koja leži u uljudbi vlastite narodnosti, nekako je Slavenima uvijek i škole i nauku i naobrazbu i sve, da se nebi

uljudjeniji i svjestiniji odmetli od gospodujuće stranke.

Ne pitam je li bilo uputno tako raditi: dosta mi je da porečem tobožnju blagotvornost, koja se svadja u konkretnom slučaju na strahovitu ironiju.

U obće postupak Talijana proti Slavenima jest jednostavno takov, da se protivni i najelementarnijim načelima čovječtva a i pogledom na političko-narodni oportunitizam, koji je savjetovao takov postupak imalo bi se mnogo česa reći!

Ako se pako od tobožnje službene talijanske dobrotvornosti, potičuće naime od pokrajinske vlade i pojedinih občina prodje na dobrotvornost pojedinaca, pripodoba je još žalostnija.

Jerbo se u našoj pameti pokazuje odmah ono izsisavanje poput sablazni bez srca, koje od valjaka davrše njeka gospoda, sram talijanske stranke, na škodu jadnih slavenskih seljaka, ekonomički zaslužjenih pod sramotni jaram ove talijanske plutokratske kanalice. Pa se jošje prama njoj ima najveće poštovanje ili joj se barem takovo izkazuje zato, što ovi novi satrapi svemogućki kod slavenskoga seljaka, koj o njima posve ovisi, sačinjavu najsjegurniju falangu na koju talijanska stranka može računati u vrijeme izbora. I to je baš ta takozvana talijanska dobrotvornost, toliko hvaljena i slavljena od nacionalne tal. stranke.

Istina je, da se kadkad zemaljski odbor ili koji municipij dadu zavesti strujom neobične velikodušnosti na korist koje seoske slavenske občine; nu, razmotriv stvar iz bliza, odmah se pozna da to dobroćinstvo nosi na sebi istočni grieh okorišćenja: „do ut des, facio ut facias“ (dajem da dadeš, činim da činiš.)

Tako se je vidjelo nedavno puljski municipij slati gradjevne činovnike u bliznju Valturu za obnovu crkve i škole u tom selu, obnove, koje su stojale hiljade forinta, dočim je naš municipij mogao taj novac uporabiti u važnije svrhe. U ono vrijeme Don Angielo, veseli valturski župnik, zalazio je svakoga tjedna, i češće, u Pulu, da sjeti načelnika, kako kod prezidanja crkve valja imati obzira prama jednom ili drugom zahtjevu, da bude na diku mjesta — a međjutim se inžinir Ivančić trudio da žurno riše zvonike i krestionike u rokokò slogu, te da tako zadovolji željama zauzetoga Don Angiela. Nagrada: glasovi Valturaca za talijanskoga kandidata! (Eto sad znate Valturci, kako su s vama trgovali! Op. sl.) Nego kod izbora Valturci se odmetoše i glasovaše za slavenskoga kandidata. Valturci, velim, su nas izigrali!

Čini mi se, da jošje vidim pred očima jednoga dra. Stanichca, predsjednika izbornoga komisije u Valturi! Lice mu je uzelo surov izraz i tvrd kako kakvog bi-

zantinskoga svetca usječena u drvo; te glasom, izdavajućim nutnje negodovanje, pripoviedaše skupu ljudi sabranih okolo njega na Porti Aurati „quei porchi i ne gaveva tradi!“ (one svinje su nas izdale). Eto bili su svinje: jer kao Slaveni usuđiše se glasovat za slavenskoga kandidata! Tako taj izborni dan koštao je poriezneke grada Pule liepu cifru (nevaram li se) od 15 tisuća forinta sa zbija utješljivim uspjehom (nama se čini da će platit valturska občina od svoga što je još žalostnije. Op. uređ.).

* * *

Tako piše pravi Talijan dr. S. Lorenzetto o svojim sunarodnjacima, među kojim se uzgojio i zivi, i koje on dobro pozna. Nama je njegovo svjedočanstvo dobro došlo i to svjedočanstvo će ostati, niko ga više ne sbrisa. Iz njegovog opisa, eto dobivaju i prijatelji i neprijatelji pravu sliku istarskih odnošaja, žalostnih odnošaja, koje podržaje u ovoj tužnoj zemlji i sama austrijska vlada, pušćajuć da pašuje obiestna talijanska plutokracija po svojoj miloj volji, da biesno gujavi goluruku raju, koja se nastoji braniti ali se teško obranjava. Neka si Talijani to svjedočanstvo u okvir postave, da im služi na diku.

Pisac članka g. Dr. S. L. završujuć dno se zavesti od „straha pred slavenskost“, koje obuhvali sve naše protivnike, koji nas u dušu ne poznaju, kad o nama govore, pa kliču „nedaj bože, da bi kadkad Slaveni zavladali u Istri, jer bi onda još gore bilo!“ — i navadja neke primjere.

Nećemo polemizirati o tomu sa gosp. članko-piscem, već ćemo mu reći samo da prvi svjetski umovi, predviđajući slavenski-viek u Europi i nadmoć slavenskoga plemena, očekuju, da će tek onda zavlati pravica, sloboda, jednakost i bratstvo na svijetu, kad se to dogodi.

DOPISI.

Iz Vikinade pišu nam dne 15. t. mj. Izvolite g. uredniče zadnju Vašu viest odavle, priobčenu u 80. br. „N. Sl.“ o nesretnom događaju sa onim radnikom Hrvatom, još ovim ponuniti.

Na blagdan sv. Jeronima posvadili se u krčmi Filomene Pahović radnici Hrvati sa radnici Talijani s nepoznatog nam uzroka. Do krvprolića ipak nije došlo, jer se brzo svi razbjegoše, koji bijahu u krčmi. Zadnji je ostao radoik Hrvat, koga pograbise občinski stražari, t. j. občinski stražar Saravalo i stražar Kramar, kojega je občina uzela u službu radi sajma, da pazi na mir i red.

Stražari odvedoše onoga radnika u zatvor. Tamo je došao kasnije liečnik ali neznamo što je na bolesniku ili ranjeniku našao i što mu je prepisao. Toliko znamo, da je radnik ostao čitavu noć sam bez ikakve pomoći.

Slijedećeg dana našli su ga u zatvoru mrtvoga. Pozvana iz Motovuna sudbena komisija, da je ustanovila 4 rane na mrtvacu, i to na glavi, ramenu i rukuh.

Neki kažu, da je imao rana i na tjelu. Liečnik, da je kazao da nemože kazati od koje je rane umro, čemu nevjerojemo. Pošto se je pronio glas, da su stražari iztukli i ranili radnika bijahu obojica zatvoreni. Saravalo bijaše dva dana u zatvoru ali ga kasnije pustiše na slobodu. Kramar nalazi se još i sada u zatvoru.

Važno bi bilo doznati, da li je istinita tvrdnja křmoricke Filomene, da je naime pokojni imao one vežeri kad ga izranise novaca kod sebe, a slijedećeg dana nenadjoše ništa. Ona da kaže, da je imao radnik banknotu od 10 for., koju je hotio promjeniti i njom račun platiti, ali toga drugovi mu nedozvolise, već platise sami račun. Tih 10 for. i drugog novca da nenadjoše slijedećeg dana kod mrtvaca.

Sudbena će oblast i to izpitati.

Znateljini smo, što će se sudbenom iztrugom dokazati i da li će stignuti zaslužena pedepesa one, koji su siromaka radnika nasilno spravili na drugi svijet.

Iz Tinjana pišu nam 7. t. mj.:

Vidila žaba, gdje konja kuju, pak je i ona digla nogu.

Tako čine naši protivnici. Gdje naši ustroje jednu školu, ajde oni valje druge na truć. Tako i za posujilnice.

Sinće poslije večernje vidili smo križanske mačke dolaziti u Tinjan; zatim vidjesmo i par Supetarca, dakako iz sela Glavice, koji se kod pravog udova sakupili. Govori se, da su ustrojili nekakvu posujilnicu talijansku.

Nitko pametan nebi smio zamjeriti, što se i talijanska posujilnica ustraja, nu poznavajuć osobe, koje su glavni podlica-telji, zbija svakomu čini se to produzeće smišesnim. Nu nek jim bude. Glasoviti Rajko, koji je bio najprije benevrekar, pak benevrekar Talijan, pak benevrekar tvrdi Hrvat, pak socijalist, pak sada opet Krstićevac-Talijan, govorio je talijanski na skupščini: in toškanjo. On je valjda uložio one tisuće, koje ima kod naše posujilnice u Trstu!! Doveje je sobom i oba Marka i staroga Niemca i onoga postolara, koji bi rado biti per il. I to su svi narodni odpadnici iz Kringe. Liepo zaista družstvo! Može zbija Rajko da jih popelje malo po svijetu kao i Krstić Rukavčane, tim bi možda dobio, da namakne barem interes i špičatske troškove. Kod skupštine bio je i križogled, zvan Krstić, kojeg marljivi otac morao se radi njegovog nehanjstva upoznati sa vjersijskim zavodom u Poreču i našom posujilnicom u Tinjanu.

U krčmi kod Krpileta kričali su: Viva Krstić!!

Izrazili se jošje mačići, da će sada, kad su ovu posujilnicu otvorili, pobjediti u Tinjanu kod izbora fiducijara za zemaljski sabor. Mi jim već unapried čestitamo! Kakvo stablo, takov plod!

Sjećajte se
"Družbe sv. Cirila i Metoda"
za Istru

Franina i Jurina.

Fr. Ča bi reč, da se je križanski Rajko Krstiču zapisal?
Jur. Zač par para i u crkvi najde.
Fr. Ma ter bi bil on pred ko lito sve Talijane va žlici vode utopil.
Jur. Ča paraš, da mu veruju ni sada pošteni Talijani?
Fr. Vero nemoru, zač bi mogal i njih prevarit, kako je prevaria i svoj narod.

Razne viesti. Političke:

Austro-Ugarska. Jučer se otvorila vrata carevinskoga vieća na obično jesensko zasjedanje. U prvih sjednica da neće vladu predložiti državnoga proračuna, da dađe tako prilike, da se razprave prešni predložci, kojih će biti stalno mnogo.

Tršćanski „Il Piccolo“ od dne 16. t. mj. razpravlja pod naslovom „držanje i rad zastupnika u Beču“ o tom, kako bi imali postupati članovi talijanskoga kluba na carevinskom vieću. Naglasiv, kako su talijanski zastupnici morali u opoziciju već za posljednjeg zasjedanja carevinskoga vieća dokazuje, kako se je od tada položaj u „talijanskim“ pokrajinskim Austrije samog pogoršao i kako neima ni najmanjeg povoda, da bi mogli talijanski zastupnici svoje držanje promijeniti. Zatim navadja pojedine slučaje, koji bi imali dokazati, kako je vladu neprijateljska Talijanom svuda, gdje god ih imade. Tako je ta tobože neprijateljska vladu u Trstu dokinula talijansko gombalacko društvo, što je onomadne i ministarstvo potvrdilo; ista vladu daje Hrvatom Istre povrh hrvatske gimnazije u Pazinu, još i hrvatsku paralelu isto tamo. S druge strane nije središnja vladu učinila ni koraka da dodje u susret „braći“ Trentincem u poslu njihove autonomije. I tako je rečeni list jasno dokazao, da je u istinu cesarska vladu neprijateljska Talijanom, s kojimi da postupa kao mačuha. Radi toga pozivlje talijanske zastupnike na odlučnu opoziciju u državnom saboru neka vladu očiti svu gorčinu talijanske osvete.

Ubojca vladu! Sto ćeš ti morati, da podneseš zbog te osvete. Sirotani Talijani tlačeni su i gaženi od Slavena u Istri, Trstu i Gorickoj tako, da nemogu slobodno ni odahnuti. Svemu tomu kriva je cesarska vladu, koja je izručila upravu tih pokrajina nezastitnim i krvočolnim Slavenom, koji neimaju smisla ni za pravu ni za zakon. Nije li to bolna ironija!

Objestni i oholti Talijani neznadu već što poduzeli, da se odzme i goli život biednim Slavenom, pak još imadu obraza vladi, koja ih svuda i u svemu podupire, spočitavati, da im je protivna, da podpo- maže Slavena na štetu Talijana! Tu talijansku komediju imali, bi već jednom i odlučujući krugovi javno otkriti te nezazasitnim i objestnim Talijanom doviknuti, neka neizavijaju srčbe onih, koje tlač

gaze i koji su im izručeni na milost i nemilost.

U Beču će dakle talijanski zastupnici tjerati ostru opoziciju proti onoj vladi, koja ih maže i tlači i koja podupire nezdrave i nesnoane odnose u našera Primorju. Dali bismo glavu, da će ta ista vladu, proti kojoj je talijanski zastupnici u odlučnoj opoziciju, kod predsjednih izbora u Istri i Gorickoj podupirati svojim silami upravu one, koji će u Istri podupirati? Mi smo već vični na takovo postupanje, te neća nikoga od nas iznenaditi; bude li vladu ovdje podupirala onu stranku, koja će njoj u državnim saboru činiti neprilike.

Kod naknadnih izbora za česki sabor u izvanjskih obćina izabragu bijaše 2 Mladočeha, 1 radikalac česki, 3 njemačka liberalca, 1 pristaša njemačke pučke stranke, 1 Staroniemac i 2 agrarca. Ponovno ima se obaviti 8 užih izbora. Trgovacke komore u Pilzau i Budjejevicah izabraše po jednoga Mlado- i Staročeha, u Pragu po 2 Mlado- i Staročeha, u Reichenbergu i Hebu 7 njemačkih liberalca.

Srbija. Dne 14. t. mj. sastale su se u Biogradu obje zastupničke komore za prvi put na sjednicu usljed novog ustava. Vladu je pripravlila više osnova, koje će imati da razpravi narodno zastupstvo. Vladu hoće, da se u prvom redu preustraji autonomna obćinska uprava, zatim će doći na red osnova o pravu sakupljanja i udruživanja, pak o tisku, financijalne preinake za uzpostavu gospodarskog ravnotežja u proračunu i konačno obrtni zakon. Pošto imade vladu u oblih komorah odlučnu većinu, može biti stalna, da će biti prihvaćene sve njezine osnove.

Južna Afrika. Rat između Engleza i stanovništva dvih republika južne Afrike traje već preko dvie godine. Naduti Englezi držali su odmah s početka rata, da će biti doskora gotovi sa šaćinom bunтовnika — kako su nazivali tada južnačke Bure. Medjutim pokazali su ti bunтовnici, da znadu braniti i štiti svoju domovinu kao pravi junaci do zadnje kapi krvi. Englezi napinju sve sile, da unište burške čete, ali im to neće poći tako lahko za rukom, jer se Bure bore za pravednu i svetu stvar.

Mjestne:

Umrivljenje. Lučki zapovjednik kontreadmiral g. Ivan pl. Hinke u Pulji zamolio je, da se ga stavi u stanje mira. Dne 1. novembra zadovoljiti će se njegovej molbi, te će toga dana kontreadmiral g. pl. Hinke predati zapovjedništvo luke-trvdjave Pule novomu zapovjedniku. G. pl. Hinke nastanit će se u furianskom gradiću Ronki.

Prvi Istarski Sokol u Pali priredjuje u nedjelju dne 20. listopada zabavu u društvenih prostorijah sa slijedećim rasporedom: 1. Jenko: „Naprej“, koračnica, udara mješ. tamburaški zbor. 2. Allstrom: „Valse elegante“, tamburaški zbor. 3. M. Pačić: „Djed i unuk“, od P. Preradovića, krasnoslov. 4. E. Jelusić: „Noćni strážari“, zbor od I. Zajca, tamburaški zbor. 5. J. Moineaux: „On je gluh“, šaloiga u jednom činu. 6. Šviglin: „Z bogom more“ — varijacije za brač I. solo uz pratnju tamburaškog zbora. 7. Eisenhuth: „Sretan imendan“, mazurka, tamburaški zbor. 8. I. Zajca: „Tri čaše“, pjesma, izvadjta tamburaški zbor. 9. E. Jelusić: Starčevićeva himna“, zbor od Vilhara, tamb. zbor. 10. Ples. — Ulaznica: Za članove: po osobi 60 h. za obitelj K 1. Za pozvanike: po osobi K 1, za obitelj K 2. — Početak u 8 sati u večer.

Spomenploča za poginule vojnike c. i kr. mornarice u Kini. Njegovo Veličanstvo car i kralj Franjo Josip upravio je zapovjedniku mornarice barunu Spaunu ovo zapovjedno pismo: „Momu zapovjedniku mornarice! Sa Mnog domovina oplakuje one hrabre pomorske častnike i momke Moje mornarice, koji su — pripadajući vojsci onih brodova; što — su za

posljednjih meteža bili odaslani u Kinu — u vjernom vršenju svoje dužnosti izgubili život. Moja je volja, da se na dostojnoj spomenploči, koja se ima postaviti u pomorskoj crkvi u Pulji, u spomen domovini za svu budućnost u čast i uspomeni na sve njih pripadnika Moje vladu — patne mornarice, koji su u tejem spomenutih ratnih događajih u koju poginuli ili nevoljama podlegli. Nalažem Vam, da mi prema tomu shodne predloge izasete. U Beču, 7. listopada. Franjo Josip v. r.

Ribarstvo sa dinamikom. Ovdje dana zaplenio je jedan ribarski stražar u Premanturi dvojici ribara 15. kilograma usmrćene dinamitom. Ribari čuvajte se takvog ribarenja, jer je pogibeljno za vas i za zdravlje vaših suobćinara o k tomu unistuje se dinamikom zarod riba.

Pokrajinske:

50-godišnjica mislićeva. Iz Maloga Lošinja pišu nam, da je tamo proslavio veleč. g. Ivan Skopinčić 50-godnjicu svoga mislićeva. Prvu sv. misu čitao je g. jubilarac prve nedjelje mjeseca oktobra 1851.

Sjednica odbora talijanskoga političkoga društva za Istru održavana bijaše dne 14. t. mj. u Trstu pod predsjedništvom zastupnika Bennati-a. Predsjednik je odboru priobćio viesti koje je primio iz raznih strana Istre o položaju obzirno predstojeće zemaljske izbore. Izvjestio je nadalje o koračih, koji bijahu poduzeti u svrhu izborne agitacije. Konačno bijaše zaključeno, da se zavze središnji izborni odbor, koji će urediti izbornu agitaciju i rukovoditi sa izbori. Taj će odbor sastojati od članova odbora talij. polit. društva, od predsjednikah mjestnih izbornih odbora, od načelnikah talijanskih obćina, od predsjednika trgovacke komore u Rovinju i od zastupnikah iz veleposjeda. Predsjednik bijaše naložen, da sazova čim prije taj središnji izborni odbor.

Stavljajući ovo do znanja našim prijateljem širom Istre, molimo ih, da se dadu na posao, jer neprijatelj radi; živo radi oko toga, kako bi nas unistio.

Iz Rovinjskog sela pišu nam: Ljetos urodilo je, gosp. uredniče i kod nas: grožđe u većoj mjeri nego li prijašnjih godina. Vina će bit više nego li lane, nu s druge strane će mu cijena biti niža, jer kmet treba novaca, da plati porez, interese, dugove itd. a rovinjska gospoda nastoje, da čim jeftinije kupje bilo grožđe, bilo vino. Tako se je nečuvjenih stvari događjalo kod prodaje grožđa talijanskim trgovcem, koji su nudjali po 1 novčiću za kilogram, da ga uzmognu kasnije preprediti za 10 i više novčića.

Na ovakav i slične načine nastoje rovinjska gospoda gospodarstveno unistiti našeg ubogog kmeta, da ga učine svojim robom, s kojim onda postupaju kao sa ničemom živinom.

To su ti naši rovinjski talijanski Zidovi, koji gule ubogi narod; te koji nemaju u tom pogledu milosrdja niti sa svojim talijanskim kopačem, koji jedva diše, pod jarmom, kog su mu talijanska gospoda naprtili i koji javno vieću „živio Laginja!“ Tako daleko dotjerali su Talijanci sa svojim kolovodjama na čelu, a ako naš ovdlašnji narod nije još podlegao tom talijanskom nasilju, znak je, koji je krepak i svjestan ovaj naš narod.

Preporučujemo najtoplije našim trgovcem naše ovdlašnje kmetove, kod kojih će naći dobru kapljicu za jeftin novac.

Za gradjevine poduzetnike. Kod c. kr. financijalnoga nadinspektorata u Kopru održavati će se dne 3. novembra t. g. u 11. sati u jutro javna dražba za popravak erarnih skladišta: br. III. i XIII. ta službene kućice u Fiziui. Uzliknaca: cijena je kruna 1530/33/ Proračun i ostale podatke može se razgledati u spomenutom uredu.

Ravnatelj biskupskog konvikta odlazi. Znali smo već nekoliko vremena, da je javio svojim predstojnikom veleč. g.

Ante Ellner, ravnatelj biskupskog konvikta u Trstu, da napušta konvikt i da ide na svoju župu u Veprinac. Marijivoga, radi toga i poživovnoga ravnatelja g. Ellnera imali su taj korak skloniti teški razlozi, kojih se neće moći nitko oprieti. Za svu konvikt je velika šteta, što odlazi ravnatelj mu Ellner, jer će teško biti naći mu ravna nasljednika.

Ljubljanskomu „Slovencu“ brzojavljaju iz Trsta dne 13. t. mj., da je g. ravnatelj Ellner odstranjen po sadašnjem upravitelju biskupije, što dakako neodgovara istini.

Zidovski listovi, koji imadu danas pristup u biskupsku pisarnju i koji znadu tako rekuć i ono, što koji svećenik kuha li jede, nisu stalno motrili liepim okom uzornoga svećenika. Slavena na čelu konvikta, u kojem bi mogao danas sutra zagospodovali kakav suradnik „Piccola“, „Independenta“, „Gazetina“ itd. itd. Pa zašto nebi? Ta svi ovi listovi rade neumorno za zlosretnu „Lega Nazionale“ a ona radi složeno sa družtvom za uzgoj talijanskog svećenstva tršćansko-koparske biskupije, komu je na čelu biskupski vikar preč. g. Petronio!

Gradačka „Tagespost“, u kojoj sprječuju talijanski Primorja sve ono zlo proti nam Hrvatom i Slovencem, koje nemogu sami doma prokupati, depaša u istom predmetu u subotnom broju iz Trsta slijedeću brzojavku:

„Kapitularni vikar monsignor Petroanio odlučio se, da u kine nekoje zloparab pokojnoga biskupa Sterka, prijatelja Slavena. Medju ostalim odstranio je iz Trsta župnika Ellnera, Čeha, koga je bio biskup Sterk činio doći u Trst iz njegove župe u Voloskom, da mu izrčni ravnateljstvo biskupskog konvikta, toga rasadišta slaven-skah bogoslova. Ellner je već bio poznat kao slavenški agitator.“

Taj brzojavci daje zidovski „Il Piccolo“ od dne 13. t. mj. slijedeće tumačenje: „Ellner, o kojem govoru brzojavka gradačkoga lista, nije bio župnikom u Voloskom, nego u Arianu u (Veprinac) u kotaru Voloskom. Poreklom iz Moravske, pozvan bijaše u Trst, gdje je vršio — osim službe ravnatelja konvikta, također je službu namjestnoga vjeroučitelja na njemačkoj državnoj realci. Tim, što ga odatečise od njegove župe, u kojoj ima po kanoničkom pravu i po državnom zakonu (7. maja 1874) dužnost prebivanja, počinjena bijaše očita nepravilnost, koju je kapitularni vikar morao dokinuti i koju je dokinuo.“ — Tako navedena dva lista o župniku i ravnatelju Ellneru.

Na te dvie viesti valja nam slijedeće opaziti: Tumačenje tršćanskoga „Čistučia“ brzojavke gradačkoga lista, podaje nam novi dokaz, da je rečeni list u uzkoj svezi sa talijanskimi katoličkim svećenicima, odnosno sa biskupskom pisarnjom. Kako je on inače mogao doznati: 1. da je veleč. g. Ellner župnikom u Veprincu, ni pošto u Voloskom; 2. da je rođen Moravac; 3. da je vršio službu ravnatelja u konviktu i namjestnoga vjeroučitelja na njemačkoj državnoj realci; 4. da je počinjena tim, što se ga je pozvalo sa njegove župe u Trst, nepravilnost po kanoničkom pravu i po državnom zakonu? Svega toga nebi bio znao, nit za sve-to doznao čitasti list bez pomoći i bez obavijesti od strane svećenika; i to od strane talijanskih svećenika, jer pošten slavenški katolički svećenik pogrešno bi se prije u zemlju nego li bi stupio bilo u kakvu svezu sa listom, koji prezire katoličko svećenstvo svega svijeta, i koji se liže oko onih talijanskih svećenika, koji služe njegovim zidovskim nakanam i težnjam. Takovim svećenikom, pa-stojali oni bilo kako visoko, „dobacujemo“ mi sa dubokim prezirom: Pfui!

Nova škola. Jučer se otvorila škola naše družbe sv. Cirila i Metoda u Vabrigi kod Taru u porečkom kotaru! Oduševljenje naroda neopisivo. Zastupali su ravnateljstvo družbe: tajnik g. Viktor Car

Emin i Tinjanski načelnik g. Sime Defar. Uspisalo se oko 40 učenika a još nisu svi upisani. S dobrom srećom!

Lev na zeceve — sa talijanskim bojama. Tršćanski „Edinosti“ pišu iz Podgorja — kod Kozine, da su nedavno priredili tršćanski lovac na zeceve. Tamošnje kmetove, koje su uzeli za gončine, obukose tršćanski lovac na talijanske narodne boje, i to jednoga u zeleno, drugoga u bijelo, a trećega u crveno. Ta gospodarka varka da nije nimalo smela one gorske zeceve, koji se nedadoše preplašiti od talijanskih boja. Nekoji drzoviti zecevi čekali su dapače na mjestu talijansku gospodu misleći, da će jednom ili drugomu od njih objesiti talijansku zastavu na rep!

Konačno! U br. 80. „N. Sl.“ priobćili smo viest iz Buzeta pod naslovom „Dobar početak“, kojom nam se od tamo javlja, da je novoimenovani kapitularni vikar poslao tamo za duhovnog pomoćnika mladoga svećenika, starinom i imenom Hrvoja, po odgoju i čustvu Talijana, g. Jurja Poropata.

O dolazku tog mladog talijanskog svećenika u Buzet pišu tršćanskomu „Zidovčiću“ dne 16. t. mj. od tamo: „Od malo dana došao je amo kao duhovni pomoćnik mladi svećenik don Juraj Poropat, marljiv i pobožan, koji se razlikuje od posljednjih duh. pomoćnika don. Skalskog i don. Skvarca i od njihovih predstavnika, koji su na razne načine izazivali nezadovoljstvo pučanstva. Pravедно bijaše, da nakon 20 godina imade konačno i talijansko pučanstvo Buzeta jednoga talijanskoga svećenika.“

Prosit, monsignor Petronio!

Iz Voloskog pišu nam dne 11. t. mj.: Ovdasnji „Narodni List“ tuži se u juterašnjem broju, da je društvo „Ungaro-Croata“ vrlo proždrljivo društvo, da bi htjelo sav dobitak bilo drugih društava, bilo pojedinih obrtničara — zaslužnika kao stakera, barkariola itd. sebi prištiti time, što iz Opalije svaku sedmicu čini po 5 do 6 izleta, tako da ovi potonji, većinom siromasi, usljed te velike konkurencije križem rukama stoje i jedva jedvice živote. Nije to osamljena tužba, koja se diže proti ređenom društvu; danomice čitamo u hrvatskih novinah pritužbe radi neshodnih sveza, skupih cena, konkurencije, nepostivanje hrvatske trobojnice i čustva hrvatskog poobalnog življa itd., te je vrlo shodan predlog, što ga je postavio jedan hrvatski list, da rodoljubi ustroje posebno čisto hrvatsko poobalno društvo, kako se je to pred nekoliko godina namjeravalo, koje će ne samo svoje interese gledati, već i interese hrvatskoga naroda znati štiti.

Dionice „Ungaro-Croate“ poskočile su od 1000 na preko 2500 for., što znači, da društvo usprkos velikom rezervnom fondu imade visok dobitak, pa pošto neima konkurencije, izrabljuju položaj. Šta njih briga, da li pri tome trpi ugled Hrvata, glavno jest, da se njezin Wertheimovica pune domaćim i tudjim novcem. Novac, novac i novac! To je njena lozinka. Ta dobila je i veću subvenciju od mađjarske vlade, da se ljepše siri mađjarska ideja po „magyar-tengeru“.

Ako pak k tomu pomislimo, da je njezin pročelnik rođen Hrvat, da su glavni dioničari, Hrvati, onda se čovjek zbija zgraža, kad pomisli, kako mogu ta gospoda, premda neokudjevaju, tako zanemarivati svoje patriotske dužnosti.

Na noge dakle, rodoljubi Hrvati! Ustrojite malo ali čisto hrvatsko poobalno društvo, pa nećemo onda trebati ni kod izleta ni kod putovanja moljakti se gospodi „Hrvatima“ oko Ungaro-Croate.

Nedignuti novel. Raynateljstvo pošta i brzjava u Trstu priobćuje imenik osoba, kojim bijahu sa raznih pošta poslani novci, pa je nedugoš meseca septembra t. g. između kaznica, koje bijahu odaslane iz Pule, nalaze se i ove:

Gaetan Katić Dubrovnik 5 kruna; jedan slovenski list u Ljubljani kruna 8.40. Ove nakaznice mogu dobiti odučatelji na trag puteni svog poštanikog uređaja ili kod raynateljstva u Trstu dokazav, da im taj novac pripada.

Otvorenje željezničke pruge Trst-Poreč. Novine javljaju, da će se predati prometu nova istarska željeznica Trst-Poreč dne 1. decembra t. g. Ako smo dobro obavješteni, neće biti već toga dana predana prometu čitava pruga, već samo jedan komad, i to iz Trsta do Bujah.

Iz drugih krajeva:

Proslava tridesetgodisnjice uređenovanja g. zastupnika Biankini-a obavljena bijaše prošle nedjelje u Splitu vrlo sjajno, te se je skupilo 230 kruna za tršćanske slovenske škole.

Na korist „Družbe sv. Cirila i Metoda u Istri.“ Dne 5. t. mj. priredio vrijedan hrvatski rodoljub u Veljko Gorici koncert u proslavu 400-godišnjice hrvatske književnosti a na korist naše „Družbe sv. Cirila i Metoda“. Čisti prihod toga koncerta hacio je 116 kruna, koje je onaj zaslužni odbor odmah poslao blagajniku naše „Družbe“. Zahvaljujuć se u ime naše sirotinje neumornomu odhora i svim rodoljubom Velike Gorice na plemenitom milodar, kličemo im: Vivant sequentes, i Bog platio!

Profesor na hrvatskom sveučilištu g. Nadko Nodilo zatražio je, kako pišu hrvatski listovi, da se ga stavi u stanje mira. Ove godine nije g. prof. Nodilo ni priglasio svojeg predavanja. Prof. Nodilom gubi hrvatsko sveučilište jednu od najvratnijih svojih sila i jednoga od najboljubljenijih profesora.

Spomenik pokojnomu Račkumu. Zagrebačke novine javljaju, da je jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti povjerila mladomu domaćemu umjetniku g. Rudolfu Valdecu, da izradi nadgrobni spomenik bivšemu predsjedniku akademije i odličnomu hrvatskomu povjestničaru dr. Franu Račkumu u arkadi na mirogojskom groblju. G. Valdec da je već zamislio osnovu za spomenik, koji će sastajati od ploče od repenlaborskog mramora, pred kojom će biti stalak od zelenog mramora takoga „verde mare“. Na stalak smjestiti će se poprsje neumrlag učenjaka, izrađeno od meda.

Sastanak načelnika Dalmacije. Načelnik najvećeg grada Dalmacije — Splita — i kao stariji muž, g. Milić, pozivao je za dne 16. t. mj. sve hrvatske načelnike Dalmacije na sastanak u Split. U pozivu kaže g. načelnik medju ostalim: „Ozbiljni događaji sadašnjega vremena toli u pokrajini, koli van nje, potiču misaonog rodoljuba na prosudivanje sredstava za podignuti hrvatski narod na veći rad u svrhu osiguranja njegove budućnosti.“

Nebi se možda mogli sastati i načelnici hrvatskih i slovenskih občina Istre prije predstojećih nam izbora za zemaljski sabor?

Za hrvatski zavod sv. Jeronima u Rimu. Hrvatskim listovom javljaju iz Rima, da su dne 4. t. mj. na 12^{1/2} sati svi katolici iz Istre, Dalmacije, Hrvatske i Bosne, a načela im novoimenovani za-darski nadbiskup presvj. g. M. Dvornik, posli na austro-ugarsko poslanništvo kod sv. Stolice, da čestitaju kraljev imendan. Tom prigodom je poslanicki savjetnik grof Starzenski uvjerio naše zemljake, da su neistinit glasovi lažliberalnih talijanskih novina o dokinuću papina breve-a, jer da kralj Fran Josip neće ni pošto, da dira, a još manje, da uništi ono, što je sv. Otac papa odredio.

Zaruke nadvojvodkinje Jellsave Marije. Mlada kćerka pokojnoga prijestolonasljednika nadvojvode Rudolfa i nadvojvodkinje Štefanije, cesareva unuka Jellsave zaručila se je dne 14. t. mj. sa nadporučnikom princinom Ottom Windischgrätzom.

Te zaruke iznenadile su sve one, koji su očekivali, da će mlada nadvojvodkinja dati danas sutra svoju ruku i srce komu potomku vladajućih kuća. Nu reć bi, da

je i kod nje odučivalo kod izbora zaručnika srce, kao što i kod njezine majke grofice Lonyay i kod drugih članova carske družine.

Riečki „Ungarazi“ povadaju se za Mađjari. Poznata je činjenica, da je kod svakih izbora u Mađjarskoj svakojakih nemira i izgređa, kod kojih ostane na bostu, mrtvih i svakojako ranjenih. I riečki „Ungarazi“ htjeli su povodom zadnjih izbora za mađjarski sabor slediti u tom svoju vitezku braću.

Izpitni uzposobljenja za pučko građanske škole na c. k. ženskom učiteljstvu u Gorici započeli će dne 4. novembra t. g. u 8 sati u jutro. Dotične molbe valja predložiti odnosnom izpitnom povjerestvu najdulje do dne 20. t. mj.

Kuga na parobrodu riečkog društva „Adria“. U Manilji pojavila se kuga na parobrodu „Szapary“ riečkog parobrodarskog društva „Adria“. Dva mornara oboliše od kuge i obojica umrese. Jedan od tih nesretnika bio je Andrija Zec iz Luke; Šipanjske u Dalmacije, drugi naš zemljak mladić Marijan Dešković iz Kraja moćeničkog — u Istri.

Sada je kuga posve prestala na parobrodu i neima više nijednog bolesnika, te će parobrod čim svrši karantenu zaploviti put Rieka.

Dvojaka mjera — u Italiji. Ovih dana vodila se u Rimu razprava proti Boži Glavinovichu iz Splita, o kojem raznešose glasove, da je pošao u Rim, da ubije neku visoku osobu Vatikana.

Razpravu je vodio sudac Giacobini, javnu optužbu zastupao je Zozzi a optuženoga branio je odvjetnik Carnelianca.

Optuženi je izjavio, da je Talijan — jer Dalmatinac, da je socijalista, da je došao u Rim radi zabave. Britvoni, koju nadjose kod njega, da je rezaao kurje oko na nozi!

Javni tužitelj zahtevao je, da se ga odsudi na 30 dana zatvora radi nezodvoljenog nošenja pogibeljnog oružja.

Branitelj oznatio je zahtjev javnog tužitelja pretjeranim; optuženoga imalo bi se kazniti najblajžim kaznom. Svoj govor zaključui toplom preporukom, da se nepostupa strogo proti Talijanom, koji nepripadaju kraljevini. Mnogoštvo občinstva, koje bijahse u sudbenoj dvorani, poprati braniteljevu preporuku burnim odobravanjem. Sudac, umiriv uglavno občinstvo; odsudi optuženoga na 15 dana zatvora. Občinstvo se je na to razišlo nezadovoljno.

Iz ove razprave crpimo nauku, da igra u Italiji veliku ulogu u sudbenih dvoranah občinstvo i da se mogu talijanski sudci držati dvojake mjere, jedne za domaće Talijane, a druge za... nespasene Talijane!

Oštar al pravedan sudac. Poznati talijanski pisac Hekules Vidari, liberalac i pristasa jedinstvene Italije, izdao je knjigu pod naslovom: „Sadanji politički i socijalni život“. U toj knjizi raspravlja o Rimu, glavnom gradu, za-djeva se o papinstvo, ali priznaje i sam, da na „rimsko pučanstvo još svagda djeluju stare papinske uredbе“. Vrlo oštro kritizuje sva ministarstva počevši od Cavoura, obara se na parlamentarizam, a obće prilike ovako riše: — U socijalnom smjeru nije vlada ništa učinila, nego što nam je dala tek nekoliko biednih zakona... Javne radnje unanjene su, svedene na najmanji obseg, kod vojsku valja uzdržavati s tolikim teretom, koji nadmašuje snagu zemlje. Porezi dan na dan veći i nesnosniji, a udaraju se na najpreče životne potrebe. Vrela narodnoga blaga presusila su, obrt osiromašuje Parlamentarizam je presilan, svakano dopire, svuda vlada protekocija. Malene se kazni strogo, a u odličnike i mogućnike ne dira se. Povjerenje u pravdu uzdržano je, svuda pobjeđuje affarizam; autoritet oblasti jednak je nistici, svake moralne obveze nestalo je. — Tako sudi liberalac o liberalnoj Italiji!

Nesreća na željeznici Rieka—Karlovac. Dne 11. t. mj. u 2 sata u jutro stajao je na postaji „Mejci“ na željeznici pruzi Rieka—Karlovac jedan teretni vlak, koji je imao krenuti put Rieke. U to doleli sa postaje Plase drugi teretni vlak, najvećom brzinom, te se sudari sa stojećim vlakom, jer nebijahu kolotečine promjenjene. Dolazeći vlak bacio se je svojm silom na zadnje vozove stojećeg vlaka te ih je posve uništio. Pratioc vlaka Stjepan Hollosy bijaše tako teško ranjen, da je istog dana u riečkoj bolnici preminuo. Osim njega bijahu još ranjeni vlakovodja Stanko Škrtić u glavu, koji je sretno sa predhodnog voza dole skočio i tako izbjegao stalnoj smrti. Ranjen je nadalje strojevođa Špehar, kondukter Josip Boj i kovac vlaka. Ovi posljednji ranjeni su labko.

Činovnik u službi na postaji „Mejci“ Baba, koji je odgovoran za tu nesreću, bijaše odmah dignut sa služba od željeznickog nadzornika Moraveka.

Unesrećeni Hollosy ostavio je udovu i troje djece.

Najveće stube na svetu. U novinah čitamo o najvećih stubah, koje broje 6000 stepenica (skalina) i koje se nalaze na svetom brdu Tai-Ston u Kini. Višina tih stuba iznosi 1810 metara; duljina sa mnogobrojnim podci pruža se kroz 26^{1/2} kilometara. Kilometar po prilici od grada Taigon-Fu nalaze se veličanstvena vrata, na čijih stranah nalaze se dvie pagode. Prošav kroz ova vrata počimlje se penjati po stubah medju dvostrukim redom kinezkih svetišta i hramova, posvećenih izumitelju kinezke vjere Konfuciusu. Te stupenice, koje predstavljaju visocinu od 300 kata naših novih kuća, vode na nebeska vrata u hram Konfuciusa. Kinezi kada hodočaste k hramu Konfuciusa, polrate zaustavljajuć se u hramovih i kramah uz put čitav čedan dana na tih stupenicah.

Odkada je počelo zvoniti podne?

Kad se je kršćanska vojska pod zapovjedničvom Sibirjanin Jankom i Ivanom Kapistranom skupila, da obrani Biograd od Turaka — ondašnji Papa Kalisto III. naredio je, da po celom kršćanskom svijetu na podne zvone, i na glas zrona puk da sklopi ruke i moli za pobjedu kršćanskog oružja. U bitci dne 20. julija god. 1456. kršćanske su čete zbilija unistile tursku, o čem je radostan glas stigao u Rim na 6. augusta, te je papa naredio, da se na uspomenu ovog radostnog događaja zvočenje na podne za uvijek uzdrži.

Plodovi 2000-godisnje latinske

kulture u Dalmaciji. Glavni grad Dalmacije, Zadar, može se njeriti u prostactvu talijanskog građanstva sa istarskim talijanskim gnjezdi. Kao ovdje tako i talijane nepropuste oni potomci latinske kulture prigodu za demonstracije i izgrede proti Hrvatom. U novije doba napala je zadržaska gospodska fukara dva puta hrvatske djake, koji su parobrodom putovali za Rieku.

O zadnjjoj navali čitamo u Splitskom „Jedinstvu“ koliko sledi: U subotu bili su na prolazku parobrodom „Panonia“ neki Hrvati, akademičari iz Spljeta. Talijanaši su o tomu znaši prije ispremili se, da ih dočekaju, a jedno trideset hrvatskih mladića iz Zadra podjohse na obalu. Kad je prispio parobrod, žandari ne dozvoljavaju masi talijanaša na mul; od jednom neki stari Ruggeri pozove Hrvata Brkana, kojega se Talijanaši najviše i boje, da ode s obale, a kad ovaj upita, zašto, Ruggeri mu odgovori: per gentilezza. Brkan se nasmijsao, na što rulja počme vikati: arrestalo, a pet pulicijosa doletješe i uhvatile ga, pa s njime u zatvor. Na to se razvije sukunje: Uspjehom se Talijanci hvale. Brzo priskočise žandari i rastkase svežulju, ali ova prema parobrodu udari u silni zvizduk, a akademičari s parobroda, kojim se zabrazilo, da se iskrcaju, zapjevaše: „Liepa naša“, Talijanaši zvizdaju,

Hrvati pjevaju. Od Hrvata uapšena su četvorica, od Talijana trojica. Utisak je ovaj: da su redari s Talijanima bili kao u sporazumu. Došlo je do nereda, jer su zviždulini počeli vrijeđati neke zadarske Hrvate, u prisustvu redarstva. Načelnik dr. Ziliotto bio je zajamčio vladi, da će redarstvo nepristrano vršiti dužnosti, da se čuva red. Evo ga, kako se čuva! Doznajemo, da je politički poglavar prikazno vladi izvješće, da ovako dalje ne može ići i da je vlada opet naredila, da žandari, bez obzira na redare, ponovno u svakoj prilici stražare i vrše dužnost.

Dvanaest pravila o zdravlju. U njemačkoj smotri „Zukunft“ razvija poznati liečnik, prof. dr. Schveninger, svoje nazore o odnosu medju liečnikom i bolestnikom: Liečnik ne može ništa drugo da radi, nego li da lieči više ili manje oboljelih individuum po najboljem znanju i savjesti. On može i nekoliko obćih savjeta podati. Mene je iskustvo dovelo do ovih glavnih načela: 1. Radite o tom da vam tielo bude zdravo, sposobno za rad i uživanje; vježbajte ga, no nemojte ga prenapinjati ni u užitku ni u radu. Nebojte se ekscesa, ali nemojte da vam u običaj udje njegovo ponavljanje. Budite slobodni i čuvajte se sablone. 4. Ljubite odvažnost i mrzite bojazljivost. 5. Ne bojte se tako zvanih vanjskih neprijatelja, kao bacila, promjena vremena, već obružajte svoje tielo proti njihovoj uplivi i navali. 6. Čuvajte se najviše vlastitih mana. 7. Nemojte misliti, da vam je zdravlje ili ozdravljenje na poklon dano, već da se ovo mora izvojevati. 8. Pomozite liečniku tako kod posla, kako se nadate, da vam on pomaže. 9. Nikad nemojte zaboraviti, da najviše do vas stoji, da vaše tielo bude instrumenat, na kojem liečnik u dane, kad vam zlo ide, igra i to da bude njegov najvažniji liek. 10. Čuvajte se navike. Težite za duševnom i tjelesnom harmonijom. 12. Priučite se na to, da sami sebe spoznate, kritizujete i disciplinirate. — No i ta pravila ne će profezirati smrt, niti život preko prirodnih granica produjiti. Ali tko ih se drži, može se nadati, da ne će prije otići s ovog svijeta, dok nije zadnji ostatak sila potrošen u razboritoj i štedljivoj životnoj ekonomiji.

Koliko jaja Izvaža se godimice iz Austro-Ugarske? Iz podataka statističkog odsjeka austrijskog ministarstva trgovine, doznajemo, da se je prošle godine izvezlo iz Austro-Ugarske jaja u vrijednosti od 99 milijuna 262.490 kruna. Izvaža se najviše jaja u Njemačku i to sa okruglo 83 mil. K, zatim u Englezku sa 9.4 mil., u Švicarsku sa 3.5 mil., u Holandiju sa 1.75 mil., u Belgiju sa 0.75, dočim se maleni preostatak dieli na Francezku, Italiju i pogranična mjesta na Balkanu. Premda je bilanca naše trgovine sa jaji vrlo aktivna, uvoze se ipak i u našu monarkiju znatne količine inostranog proizvoda te ruke. Dok je uvoz tuđih jaja godine 1896. vriedio preko 26 mil. kruna, digao se je g. 1900. na 27.5 mil. Kod uvoza prednjači Rusija sa 24.8 mil. kruna, iz Rumunjske je uvoženo za skoro 1 mil., iz Bugarske za 0.5 mil., a preostavi jedan milijun otpada na Tursku, Italiju, Srbiju, Crnogoru i sa malim iznosom Egipat. Crnagora prodala je god. 1900. u našoj monarkiji jaja za 28.000 K. — Što se napose tiče izvoza jaja iz Hrvatske i Slavonije, to se prema podatkom, koje je neki dan priobćio „Gospodarski list“, izvoz jaja računna na 50,000.000 komada u vrijednosti od 2 milijuna kruna. Od tog izvoza ide u Njemačku i Austriju 35%, u Englezku 20%, a u Švicarsku 10%.

Razni prinosi:

Izkaz prinosa pripojilih na Družbu sv. Cirila i Metoda za Istru tekom mjeseca ožujka 1901. u krunama:
G. dr. Božo Vinković, odv. — Karlovač sabrao dne 26. veljače

prigodom družavice Hrvatskoj u društvu drug. i prijatelja sudb. pristava g. Bogosl. Sachsa . . . 12—
G. pop Luka Vitezić — Mali Lošinj, sabranih na piru Pavia Zgombića i Kalice Juranić u Dubašnici . . . 12—

Gđjica Lidija Bačić blagajnik. ženske podružnice u Kastvu članarinu . . . 10—
G. dr. Božo Vinković, odv. Karlovac za usliedilo jedno poravnjanje na sudu izmedju dviju gđja. uz pogodbu da tužena podari družbi . . . 40—

Muč. g. pop I. Trinajstić, župnik u Dobrinju sabranih prigodom njegova ustoličenja . . . 50—
te sabranih na jednoj veteri u Čitaonici . . . 6—

Gđjica Marija Hajeva iz Bresta kod Buzeta sabrala na svojoj svaščini od četvorice gostova . . . 6—
G. dr. M. Cingrija — Dubrovnik na ime ondješnje podružnice . . . 1000—
Opet isti g. dr. M. Cingrija na isto ime . . . 1000—

G. R. Katalinić Jeretov iz Zadra unislih putem „Nar. Lista“ od 31./12. do 2./3. tek. g. K 413-75, i sakuplj. po istom g. Karlovu K 5 ukupno . . . 418-75

G. R. Katalinić Jeretov — Zadar priposlanih mu od hrv. Sokola iz Makarske . . . 120-10

Uprava „Naše Sloge“ — Pula po njoj sabranih . . . 174-82

Predsjedn. Čitaonica — Starigrad čisti prihod od plesa dne 16./2. danog na korist Družbe . . . 84—

Petrinjska štedionica votira i daruje zaključkom svoje sjednice G. Bahrija Kadić, pravnik u Zagrebu sakupio medju sveučilištnim građanima u statističkom uredu Hrv. akad. društvo „Zvonimir“ u Beču čisti prihod od koncerta priredjenog u proslavu četiristogodišnjice hrv. književnosti u na korist Družbe . . . 205—

G. Vjekoslav Spinčić, nar. zastupnik u Beču poslanih mu od g. R. Deskovića iz San Franciška u Americi a od njega tamo medju našimi ljudi sakupljenih . . . 105-61

Hrv. pjev. društvo „Trebević“ Sarajevo sakupljenog novca za Družbu u iznosu od . . . 200—
G. V. Tomićić Volosko, podaruje mjesto vienca na odar dr. K. Duchich . . . 10—

Posujilnica u Voloskom votira i daruje zaključkom svoje zaključne godišnje skupštine . . . 200—

Uprava „Novog Lista“ — Susak-Rieka ukupne prinose na nju stigle do marča (pod couponima a, b i c) . . . 2047-60

Hrv. pjev. društvo „Trebević“ — Sarajevo — ostatak sakupljenih prinosa . . . 125-40

Gradska blagajna — Zagreb pripoši je prinose stigle u prošloj godini na upravu „Hrv. Domovine“ odnosno na bivšeg urednika Fleišera i od njega po kr. sudb. stolu utjeranih . . . 1090-14

Uprava „Obzora“ ili Dionička tiskara — Zagreb prinose sabrane u mjesecu veljači . . . 407-55

Belovarska štedionica prinos za god. 1901. — dar . . . 50—
G. prof. Franković — Kopar razprodajom knjizice „Spomenice Jana Kolara“ . . . 8—

Gđjica Ivanka Justli blagajnica ženske podružnice u Opatiji predaje članarinu . . . 148—
Uprava „Naše Sloge“ Pula, sabrane i oglasene prinose . . . 77-50

Volosko, dne 15. oktobra 9101.

Za ravnateljstvo:

Dr. Fabianić, blagajnik.

Sve rodoljube ujedno molimo, neka zahtjevaju „Našu Sloge“ po svih kavanah i gestionalah koliko u Puli toliko izvan iste.

Restauracija ■ ■ ■
ŠEPUKA - PAZIN
sa sobami za prespavanje
preporuča se
p. n. občinstvu i putnikom za mnogobrojan posjet, obećajući uvijek najtočniju poslugu uz dobru domaću kuhinju te razna zdrava i kriepka vina. Dobiju se također desertna vina, likeri i slastiće.

Prvo slovensko štadište pokucstva
Antona Černigoj
Trst
Via di Piazza vecchia 1, u kući Marconzi, podružnica stolarske zadruge u Gorici.
Skladišta u Solkanu - Trstu.
Tvornica sa strojevnim obratom
Svaka je konkurencija nemoguća jer je pokućstvo iz prve ruke.

Rodoljubi!
Kupujte samo Cirilo-Methodijske žigice!

Stalna izložba pećiju i ogujšta iz majolike i porcelana najljepše izvršeni po tvorničkoj cieni, kao također svakovrstnih štednjaka i ogujšta (Sparherde) iz prvih domaćih tvornica. Kade za kupanje iz porcelana i speke (Quadrilli) za pozidavanje.
Preuzimlje svakovrstne silke i fotografije koje prenaša na porcelan za prigodne darove ili uspomene na grobovih.

Josip Potočnik
Via Barbacani 5 — POLA — Via Barbacani 5
skladište glinenih peći, štednjaka i kada za kupanje.

Najnoviji pokrovi za dimnike
(sistem Detz).

Najbolji, najjednostavniji i najjeftiniji usisavač dima!

Pokrovi za dimnike Detzovog sistema uporabljuju se najboljim uspjehom u svih veličinah za dimnike privatnih kuća, škola, bolnica, tvornica, javnih prostorija, i to:
a) kod novogradjevinah na mjesto dosadašnjih pokrova, ako se želi imati dobro ogujšte;
b) kod slabo priredjenih ogujšta za pospješenje propuha i zaprietenjesuzbijanja dima;
c) za prozračbu i jačanje promjene zraka, odnosno kao najbolji zaklopac prozračnih priprava.

Gieniko šalje besplatno i frankske izključivi graditelj ogujšta i dimnika
JOSIP POTOČNIK
P. O. L. A.

Podpisani preporuča p. n. občinstvu u Puli, osobito pako veleč. gg. svećenicima, učiteljima itd. iz okolice
svoj krojački posao
na glavnom trgu (Foro) br. 6 u Puli, u prvom katu.
U zalihi imade na izbor raznovrstne najmodernije tkanine za odijela, koja izvršuje točno po mjeri.
Anton Klement, krojački majstor.